

Slutbetänkandet SOU 2022:21 – Rätt för klimatet (M2022/01364)

Energimarknadsinspektionen (Ei) tillstyrker utredningens förslag i följande delar:

- förslaget om en klimatanpassad platsvalsregel,
- förslaget om att inte införa en ny avvägningsregel i 2 kap.,
- förslaget om vägledningar om samexistens med totalförsvarets intressen,
- förslaget om att inte införa klimatet som särskilt intresse i 3 kap. miljöbalken,
- förslaget om att en utredning bör tillsättas för att se över hur energi- och klimatplaneringen bör struktureras och samordnas på ett tydligare sätt än idag,
- förslaget om stärkt vägledning för fysisk planering,
- förslaget om att områden av riksintresse för energidistribution bör uppdateras,
- förslaget om att krav på innehållet i en ansökan om nätkoncession uppdateras,
- förslaget om att miljöprövningen underlättas genom ökad vägledning,
- förslaget om att ersättningsbestämmelserna ska ses över,
- förslaget om ändrade regler vid bedömningen av luftledning respektive kabel vid linjekoncession,
- förslaget om undantag från vissa förbud.

Energimarknadsinspektionen avstyrker utredningens förslag i följande delar:

- förslaget om att lämplighetsbedömningens omfattning klargörs,
- förslaget om att miljöprövningens omfattning förtydligas,

- förslaget om bestämmelser om villkor enligt ellagen,
- förslaget om förhandsbesked om en anläggnings lämplighet.

I övriga delar har Ei inga synpunkter på förslagen.

Energimarknadsinspektionens övervägande

Energimarknadsinspektionen lämnar följande synpunkter och kommentarer på utredningens förslag.

Avsnitt 4.1 En klimatanpassad platsvalsregel

Ei tillstyrker utredningens förslag. Det är positivt att klimatet tydliggörs som ett viktigt intresse vid val av verksamhetens lokalisering.

Avsnitt 4.2 En ny avvägningsregel i 2 kap. miljöbalken

Ei tillstyrker utredningens förslag om att inte införa en ny avvägningsregel i 2 kap miljöbalken. Vad gäller koncessionsprövningen instämmer Ei i utredningens bedömning att en ny avvägningsregel i 2 kap. miljöbalken i de allra flesta fall skulle förlänga processen.

Avsnitt 4.3 Vägledning om samexistens med totalförsvarets intressen

Ei tillstyrker utredningens förslag. Det är bra om eventuella motsättningar mellan olika intressen kan identifieras och hanteras i ett tidigt skede. Med hänsyn till totalförsvarets särskilda ställning i 3 kap. miljöbalken är det särskilt viktigt att totalförsvarets intressen identifieras så tidigt som möjligt.

Avsnitt 4.4 Klimatet som särskilt intresse i 3 kap. miljöbalken

Ei tillstyrker utredningens förslag om att inte föra in klimat som ett särskilt intresse i 3 kap. miljöbalken. Ei:s bedömning är att varken ett tillägg i 8 § eller ett tillägg som ger klimatintresset företräde enligt 10 § skulle göra någon faktisk skillnad för en effektiv utbyggnad av elnätet.

Avsnitt 6.2 Elnät i planering

Utredningen har förslagit att det tillsätts en utredning för att se över hur energi- och klimatplaneringen bör struktureras och samordnas på ett tydligare sätt än idag (avsnitt 6.2.1). Ei ställer sig positiva till detta. Ei ställer sig också positiva till att Boverket får i uppdrag att förtydliga hur elnätets behov av mark ska kunna

beaktas i den fysiska planeringen (avsnitt 6.2.2) samt utredningens förslag om att områden av riksintresse för energidistribution bör uppdateras (avsnitt 6.2.3).

På kort sikt kommer de föreslagna åtgärderna sannolikt inte medföra att prövningen av enskilda nätkoncessioner på Ei blir snabbare. På längre sikt kan det dock medföra betydande vinster. Ei anser att en effektiv utbyggnad av elnätet med väsentligt förkortade ledtider förutsätter att åtgärder vidtas inte bara vid koncessionsprövningen utan i alla steg som behövs för att realisera utbyggnaden. För detta behöver det finnas bra förutsättningar för planering i samverkan mellan olika aktörer redan på ett tidigt stadium. Ei ställer sig därför bakom förslaget att tillsätta de åtgärder för bättre planering som föreslås i avsnitt 6.2 i utredningen.

Avsnitt 6.3.1 Lämplighetsbedömningens omfattning klargörs

Ei avstyrker utredningens förslag, så som det nu är utformat. I grunden ser Ei positivt på att det tydliggörs vad som ingår i lämplighetsbedömningen. Att det saknas en klar definition i lag innebär en brist i förutsebarhet.

Ei ser också positivt på att skapa en tydlig gräns mellan vad som hör till lämplighetsprövningen och vad som hör till andra delar av koncessionsprövningen. Ett tydliggörande om vilka förutsättningar som gäller för koncession kan bidra till att nätbolagen kan planera sin ansökan bättre vilket möjligen kan ge effektivitetsvinster för både sökande och hos Ei. Redan nu är det dock mycket ovanligt att en ansökan avslås på grund av att ledningen inte är lämplig från allmän synpunkt. Vanligen framgår det direkt av ansökan att ledningen behövs och det är ovanligt att lämplighetsbedömningen kräver någon ingående utredning.

En omfattande process med många kompletteringar bidrar till längre handläggningstider. Innan det avgörs om processen är onödigt tidskrävande är det dock viktigt med en analys som visar på vad det beror på. Frågan är om det beror på att förutsättningarna för nätkoncession är otydliga eller om det saknas uppgifter i ansökan av annat skäl. I sammanhanget nämner utredningen ett antal uppgifter som Ei begärt komplettering om. Några av dessa kompletteringar skulle kunna undvikas genom en ny och tydligare avgränsning av lämplighetskravet. Huvudsakligen är dock dessa uppgifter grunduppgifter och som redan nu skulle ha bifogats ansökan enligt förordningen om nätkoncession och tidigare elförordningen. Att dessa uppgifter saknats i ansökan beror sannolikt inte enbart på att lämplighetsprövningens omfattning är otydlig.

Ei bedömer att ett tydliggörande av lämplighetsbedömningens omfattning endast kommer leda till relativt små tidsvinster i själva handläggningen. Det är dock bra att omfattningen på lämplighetsprövningen klargörs så att onödiga utredningsåtgärder kan undvikas.

Ei har synpunkter på hur lämplighetsprövningen avgränsas. Utredningens förslag till ny 2 kap. 12 a § anger den nya ramen för lämplighetsprövningen. Ei tolkar bestämmelserna i paragrafens första stycke som att de tar sikte på frågan om någon ledning behövs över huvud taget, inte om just den specifika ledning som ansökan avser är lämplig. Först i andra stycket anges förutsättningar som hör ihop med ledningen i fråga. Dessa krav innebär dock bara att ledningen ska ha en ändamålsenlig placering i nätet och en ändamålsenlig teknisk utformning i fråga om lik- eller växelström samt spänning. Ei anser att den specifika lämplighetsbedömningen även bör kunna omfatta ledningens utformning i övrigt, särskilt dimensioneringen.

Ei delar utredningens bedömning att frågor rörande elsäkerhet, driftkvalitet och driftsäkerhet inte ska ingå i lämplighetsprövningen. Dessa är krav som nätföretaget ska leva upp till i driftskedet. Ei anser dock att det även fortsättningsvis bör krävas att ledningen även i övrigt har en lämplig teknisk utformning med hänsyn till dess syfte. Att en utbyggnad i och för sig är lämplig enligt 12 a § första stycket innebär inte nödvändigtvis att den ledning som faktiskt byggs kommer att fylla syftet på ett bra sätt om inte utformningen är en del i prövningen. Med nu föreslagen lydelse finns inte heller någon möjlighet att säkerställa att ledningens utformning inte medför oproportionerliga kostnader, som kommer att belasta slutkunderna.

Av konsekvensanalysen framgår att syftet med avgränsningen i första hand är att minska risken för komplexa bedömningar som leder till långa handläggningstider. Det framgår också att utredningen vill möjliggöra en överdimensionering som skapar tillgänglig kapacitet som kan utnyttjas snabbt vid behov. Ei håller med om att överdimensionering i syfte att bygga för framtida behov kan vara rationellt och samhällsekonomiskt, men inte överallt och i alla nät. Det är svårt att se att utredningens bedömning om att överdimensionering är samhällsekonomiskt kan gälla alla ledningar.

Genom en koncessionsprövning som innefattar en bedömning om ledningens dimensionering står i rimlig proportion till det prognosticerade behovet uppnås ett

visst skydd mot att kunderna i enskilda nät får oproportionerligt höga kostnader för kapacitet som inte behövs.

Att rimlig kostnad ingår i koncessionsprövningen innebär dock inte att sökanden inte kan ta höjd för framtida behov. Tvärt om är detta ofta både kostnadseffektivt och tidsbesparande och vid bedömningen behöver det tas hänsyn till det framtida behovet av kapacitet. Idag består bedömningen normalt av en ganska kortfattad uppskattning utifrån den tekniska specifikation som ska bifogas ansökan. En mer komplex och ingående bedömning blir sällan nödvändig men Ei vill ha kvar möjligheten att agera om ledningar överdimensioneras på ett sätt som inte förefaller ändamålsenligt. I avsaknad av en annan reglering för att förhindra överdimensionering av enskilda ledningar anser Ei att detta inslag i prövningen behöver finnas kvar.

Av författningskommentaren till 2 kap. 12 a § (avsnitt 13.1) framgår att bedömningen ska kunna inkludera en bedömning av vald placering eller utformning inte är ett orimligt kostsamt sätt att uppnå avsedd funktion på. Det är bra om detta bedömningsutrymme framgår av bestämmelsens utformning och att bedömningen inte bara ska kunna avse valet av lik- eller växelström samt spänning utan även kan innefatta ledningens utformning i övrigt samt rimlig kostnad.

Avsnitt 6.3.2 Miljöprövningens omfattning förtydligas

Ei avstyrker utredningens förslag till ändring i 2 kap. 17 § ellagen. Ei anser att det är bra att omfattningen av miljöprövningen är tydlig. Eftersom nätkoncession ger rätt till just byggande och användning av en ledning anser Ei att det redan nu framgår att det är den verksamheten som avses vid prövningen enligt 17 § och att ändringen i första stycket inte innebär någon ändring i sak. I författningskommentaren skriver utredningen att ändringen syftar till att undvika att samma fråga prövas både inom ramen för prövningen av om ledningen ska anses lämplig ur allmän synpunkt och enligt miljöbalkens bestämmelser. Ei ser inte hur den nya lydelsen skulle medföra någon ändring i prövningen. Om någon fråga inte ska ingå i miljöprövningen avseende huruvida en ledning ska få byggas och användas så bör det föreslås en regel som definierar vilken fråga som inte ska ingå i prövningen.

Ei tillstyrker utredningens förslag om att 3 och 4 kap. miljöbalken endast ska tillämpas i ärende om linjekoncession i fråga om beslutet innebär ändrad markanvändning.

Avsnitt 6.3.3 Krav på innehållet i en ansökan om linjekoncession uppdateras

Utredningen anser att lämplighetsprövningen av ledningens utformning bara ska omfatta frågan om lik- eller växelström samt spänning. I så fall är det bra att detta tydliggörs även i förordningen. Ei anser dock att lämplighetsprövningen även fortsättningsvis ska omfatta en bedömning om ledningens utformning förutom i fråga om valet mellan lik- och växelström (se föregående avsnitt).

Ei tillstyrker utredningens förslag om att ta bort alternativredovisning från 5 § förordningen om nätkoncession. Ei delar uppfattningen att kravet på att redovisa alternativa sträckningar redan framgår av miljöbalken och miljöbedömningsförordningen. Bestämmelsen i 5 § förordningen om nätkoncession kan därför tas bort.

Avsnitt 6.3.4 Miljöprövningen underlättas genom ökad vägledning

Ei tillstyrker utredningens förslag om ökad vägledning från andra myndigheter. Ei bedömer att utredningens förslag kan bidra till konkret nytta för att underlätta prövningen och även korta ledtiderna. Ei är också positiva till att Länsstyrelsen får i uppdrag att se över sin roll för bättre enighet vid samråd.

Avsnitt 6.3.5 Bestämmelser om villkor enligt ellagen

Ei avstyrker utredningens förslag så som det är nu är utformat. Ei tycker att det är positivt att det klargörs i vilken omfattning koncessionsbeslut ska förenas med villkor. När lämplighetsprövningen klargörs och miljöprövningens omfattning förtydligas är det också naturligt att utrymmet för villkor i samband med koncessionsbeslut tydliggörs. Ei delar utredningens synpunkter om att elsäkerheten inte ska tillgodoses genom villkor i koncessionsbeslut utan att detta bör uppnås genom de föreskrifter som finns för elsäkerhet. Ei anser att lämplighetsprövningen även fortsättningsvis ska kunna omfatta anläggningens utförande utöver frågan om lik- eller växelström och spänning (se Ei:s synpunkter på avsnitt 6.3.1 i utredningen). Med den utgångspunkten bör det vara möjligt att uppställa villkor som behövs från allmän synpunkt. Ett exempel på detta är villkor som säkerställer att ledningen bibehåller en rimlig dimensionering.

Utredningen har föreslagit att det ska framgå av ett nytt stycke i 2 kap. 18 § ellagen att villkor måste vara förenliga med ändamålet med ledningen, föreskrifter enligt 3 kap. 9 §, målen för driftsäkerhet enligt 8 kap. 3 b § och föreskrifter meddelade enligt elsäkerhetslagen. Utredningen bedömer att bestämmelsen kan påverka vilka alternativa lösningar som är relevanta att överväga för verksamheten och därmed omfattningen av alternativa lösningar enligt 6 kap. 35 § miljöbalken.

Ei delar inte denna uppfattning. Även utan den föreslagna begränsningen är det uteslutet att Ei medvetet skulle uppställa villkor som innebär att nätkoncessionshavaren inte kan bedriva verksamheten på det sätt som krävs enligt föreskrifter som gäller för nätverksamheten. Ett förtydligande om att eventuella villkor inte får strida mot bindande föreskrifter om elsäkerhet m.m. skulle alltså inte innebära någon faktisk begränsning av vilka alternativa lösningar som behöver övervägas och bestämmelsen skulle inte bidra till att begränsa utredningen av alternativa lösningar. Ei anser att bestämmelsen komplicerar snarare än att förenkla eller förtydliga.

Utredningen menar att frågan om villkor ska föreskrivas kan bli mer aktuell i framtiden och för att inte riskera att villkor föreskrivs på ett sätt som kan försvåra elnätets anpassning och stärka system- och beredskapsperspektivet i ellagen bör det anges att villkor endast ska få föreskrivas om de är förenliga med ändamålet med ledningen, föreskrifter enligt 3 kap. 9 §, målen för driftsäkerhet enligt 8 kap. 3 b § och föreskrifter meddelade enligt elsäkerhetslagen. Ei tycker att det är oklart varför denna fråga skulle bli mer aktuell i framtiden. Ei har tolkat det som att utredningen inte vill att driftsäkerheten ska kunna vägas lättvindigt mot motstående intressen. Utredningens förslag blir ett förtydligande i tillståndsprocessen, kanske framför allt kring att ledningar inte ska sambyggas. Visserligen kanske utredningens förslag skulle kunna förtydliga rättsläget kring sambyggnation i tillståndsprocessen, men Ei menar fortsatt att det inte är nödvändigt med en lagregel som skulle strida mot ledningens ändamål föreskrifter enligt 3 kap. 9 §, målen för driftsäkerhet enligt 8 kap. 3 b § och föreskrifter meddelade enligt elsäkerhetslagen och avstyrker därför förslaget.

Avsnitt 6.3.6 Ersättningsbestämmelserna ska ses över

Ei tillstyrker utredningens förslag om att se över ersättningsbestämmelserna. Enligt Ei:s erfarenhet upplever många markägare att ersättningsnivåerna är otillräckliga och att detta är en betydande källa till motsättningar vilket i sin tur kan leda till att både koncessionsprövningen och andra delar av processen för utbyggnad blir mer tidskrävande. Ökad samsyn mellan markägare och andra involverade parter kan bidra till att korta ledtiderna.

Avsnitt 6.4 Bedömningen av luftledning respektive kabel vid linjekoncession

Ei tillstyrker förslaget. Tydligare riktlinjer för val av luftledning eller markkabel kan bidra till kortare ledtider för nätutbyggnad.

Enligt nuvarande ordning bedöms frågan om markkabel kan krävas eller inte främst enligt hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Utredningens förslag till 17 a § förtydligar behovet av att väga in drifttekniska aspekter vid miljöbedömningen men ger inget närmare stöd för hur dessa aspekter ska värderas i det enskilda fallet. Problematiken med att väga generella och delvis okända negativa tekniska aspekter mot konkret negativ miljöpåverkan kvarstår alltså. Förslaget till nya 6 a och 6 b §§ i förordningen om nätkoncession innebär att det fastställs en tydlig presumtion för luftledning för ledningar med en konstruktionsspänning på 130 kV och högre. Detta skulle kunna medföra förkortade ledtider i många ärenden.

Ei vill dock framföra att teknikneutrala författningar generellt är att föredra. Teknikutvecklingen kan i framtiden innebära att vi har andra, bättre tekniska alternativ i avvägningen mellan luftledning och markkabel. I ett sådant scenario kan bestämmelsen, som förslaget är utformat idag, hindra användningen av nya tekniska lösningar. Att ändra författningstext är en tidskrävande process vilket leder Ei till att det hade varit intressant att se utredningens resonemang om att hantera frågan mellan luftledning och markkabel i en annan typ av dokument, t.ex. en vägledning. Detta för att en vägledning lättare går att ändra i takt med den tekniska utvecklingen.

Avsnitt 6.5 Förhandsbesked om en anläggnings lämplighet

Ei avstyrker förslaget om förhandsbesked i sin nuvarande form. Ei gör bedömningen att förhandsbesked skulle kunna bidra till tidseffektivisering om de frågor som ofta tar mycket tid och utrymme i koncessionsprocessen kan avgöras redan tidigt. Det är dock ovanligt att en koncessionsansökan avslås på grund av att en ledning över huvud taget inte kan motiveras, att spänningen inte är lämplig eller att det gjorts fel val i fråga om lik- eller växelström eller om spänning. Ei har inte uppfattat att dessa frågor tar stort utrymme under samrådsprocessen och det är inte heller en tidskrävande del av Ei:s prövning. Med den utgångspunkten medför möjligheten till förhandsbesked enligt 12 b § första stycket sannolikt inte särskilt stora tidsvinster, om alls några. Man måste också beakta att ett system med förhandsbesked innebär ytterligare steg i handläggningsprocessen och att detta i sig bidrar till merarbete. Det är därför tveksamt om förhandsbesked i denna del skall innebära någon egentlig effektivisering.

Den bedömningen utgår dock från nuvarande situation. Ei konstaterar att förutsättningarna för lämplighetsprövningen kan förändras när lämplighetsprövningen klagörs på ett nytt sätt eller på grund av förändringar i hur elnätutbyggnaden planeras. Inriktningen och omfattningen av prövningen

kan därför bli annorlunda i framtiden än vad den varit hittills. Det är också sannolikt så att osäkerhetsmomentet i lämplighetsprövningen kan variera beroende på vilken punkt i 12 a § första stycket som blir aktuell. Det är möjligt att det i framtiden blir vanligare att ledningar planeras med ovanliga lösningar eller med ansökningar grundade i olika prognoser. I så fall kan förhandsbesked bli ett redskap för att undvika att omfattande utredningar görs i onödan.

Av 12 b § andra stycket framgår bland annat att förhandsbesked också ska få avse om en eller flera alternativa utformningar av starkströmsledningen är förenliga med ändamålet med ledningen. Inledningsvis vill Ei påtala att vi tycker att det är oklart vilken typ av situation som bestämmelsen om ändamålet i 12 b § andra stycket tar sikte på. Det är också oklart hur mycket vägledning ett förhandsbesked enligt bestämmelsen egentligen ger.

Att ett visst utförande i sig bedöms som förenligt med syftet förenklar inte processen så mycket eftersom det också kan finnas andra utföranden som i och för sig också skulle kunna vara förenliga med syftet och att flera alternativ då skulle kunna bli aktuella. Miljöbalkens utredningskrav kan då medföra att båda alternativen behöver utredas även om ett visst alternativ redan har godkänts i ett förhandsbesked. Till exempel tar valet mellan luftledning och markkabel ofta stor plats i utredningen och Ei anser att det finns potential till betydande tidsvinster om den frågan kan avgöras tidigt i processen. Det verkar dock osannolikt att denna fråga skulle kunna avgöras genom förhandsbesked eftersom både luftledning och kabel ofta kan vara förenliga med ledningens syfte även när det är olika bra lösningar.

Förhandsbesked som utesluter ett visst alternativ skulle kunna medföra tidseffektivisering. De alternativ som vid förhandsprövningen inte bedöms som lämpliga eller som oförenliga med ändamålet behöver då inte utredas närmare under ansökningsprocessen. Detta skulle kunna möjliggöras genom utredningens förslag om att det ska gå att lägga fram flera olika alternativ för förhandsbesked. En förutsättning för det är dock att det framgår av beslutet att alternativet kan avfärdas på grund av att det inte skulle uppfylla kraven för koncession, inte enbart att lämplighet eller förenlighet med syftet inte kan säkerställas. Ei ser inte att förslaget, som det nu är utformat, nödvändigtvis får denna effekt.

Enligt utredningens förslag ska förhandsbesked kunna avse om en eller flera alternativa utformningar av starkströmsledningen är förenliga med föreskrifter enligt 3 kap. 9 §, målen för driftsäkerhet enligt 8 kap. 3 b § och föreskrifter

meddelade enligt elsäkerhetslagen. Ei anser inte att det är lämpligt att dessa frågor ska ingå i ett förhandsbesked. Som regelverket nu är utformat är föreskrifterna som meddelats enligt 3 kap. 9 § ellagen inte sådana att de på förhand kan bedömas om kraven kommer uppfyllas. I stället är det fråga om krav som nätkoncessionshavaren ska upprätthålla för ledningar som redan fått nätkoncession. Den faktiska efterlevnaden beror på hur nätkoncessionshavaren driver nätverksamheten. Det borde därför inte gå att ge något besked om föreskrifterna faktiskt kommer kunna följas. Det kanske går att konstatera att det i och för sig är möjligt att leva upp till föreskrifterna med en viss utformning men det ger inte så mycket vägledning vid samråd eller efterföljande koncessionsprövning.

Ei anser att lämplighetsprövningen inte heller ska omfatta elsäkerhetsfrågor. Det är främst Elsäkerhetsverket som svarar för dessa frågor och det är inte lämpligt att Ei ger förhandsbesked i frågor som hanteras bättre av elsäkerhetsverket. Om Ei ska ge förhandsbesked i dessa frågor behöver det sannolikt göras i samråd med elsäkerhetsverket.

Utredningen konstaterar att det pågår arbete på området och tar därför inte ställning till vilka sakägare som kan bli aktuella vid förhandsbesked eller i vilken omfattning dessa behöver kommuniceras. Ei anser att den frågan noga bör avvägas om det införs en möjlighet till förhandsbesked. Om förhandsbesked ska kunna begränsa omfattningen på vilken alternativutredning som behövs vid den fortsatta utredningen så ligger det nära till hands att sakägarkretsen blir snarlik den som gäller för beslut om nätkoncession. Remittering och kommunikering av i koncessionsärenden är idag en betydande arbetsinsats som tar mycket tid i anspråk. Om det införs ytterligare ett steg i processen som innebär att ytterligare remittering och kommunikering behöver göras så kan det påverka effektiviteten negativt.

Ei anser att sex månader är en rimlig tidsfrist för Ei att avgöra ett förhandsbesked förutsatt att bedömningen inte är alltför komplicerad. Eftersom förhandsbesked syftar till att effektivisera tillståndsprocessen är det viktigt att långa handläggningstider för koncessionsbeslut inte ersätts av långa väntetider för förhandsbesked. Det är också bra om sökanden får förutsättningar att fortsätta med avgränsningssamrådet inom rimlig tid.

Ei ser positivt på utredningens förslag om att ett förhandsbeskeds giltighet ska begränsas till tre år från det att förhandsbeskedet meddelas och att giltighetstiden

ska kunna förlängas om det finns särskilda skäl. Ei ser också positivt på utredningens förslag om att Ei ska kunna ompröva ett positivt förhandsbesked om förutsättningarna för den tidigare bedömningen har förändrats.

Utredningen föreslår att endast positiva beslut ska kunna överklagas direkt och att negativa besked endast ska kunna överklagas i samband med att koncessionsbeslutet överklagas. Ei är positiva till den ordningen.

Avsnitt 6.6 Undantag från vissa förbud

Ei tillstyrker utredningens förslag till tillägget i 7 kap. 11 a § miljöbalken med följande kommentarer.

Om kravet på dispens ska tas bort är det viktigt att länsstyrelsen bevakar frågan gällande biotopskydd särskilt i samrådet och också att Ei ser till att hänsyn tas till biotopskyddsområdena i tillståndsprövningen.

Ei tillstyrker utredningens förslag om tillägget i 8 a § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Ei håller med utredningen om att det kan skapa problem för användningen av befintligt nät om dispens inte ges för underhållsåtgärder som syftar till att upprätthålla drift- och elsäkerheten på ledningar. Avseende förstärkning av befintlig ledning menar dock Ei att undantag inte nödvändigtvis är bra att tillåta i och med att förstärkning skulle kunna kräva att ledningarna breddas. Det kan finnas en poäng att inkludera klimatbehovet av ledningens utbyggnad som en formell post i ansökan om undantag, och förtydliga hur detta skall värderas i relation till biotopskydd.

Vidare angående tillägget i 8 a §. Utredningen menar att det är ovanligt med dispens för särskilda biotopskydd eftersom sträckningen normalt anpassas för att undvika dem och Ei vill att dessa områden fortsatt undviks av nätbolagen.

Slutligen angående tillägget i 8 a §. Enligt utredningens förslag kommer elnät som får koncession efter att biotopskyddet beslutades om fortsatt behöva söka dispens. Detta tycker Ei är nödvändigt. Avseende särskilda biotopskydd anser Ei vidare, om utredningens förslag genomförs, att "tidpunkten för det ursprungliga beslutet om uppförande av en ledning" (utredningen, s. 332) kan behöva utvecklas för att undvika oklarheter vid beslut om förlängning.

Ei har inga synpunkter gällande förslaget om att strandskyddsdispens inte behöver sökas för byggande och underhåll av starkströmsledning. Men vi ser att

det kommer att innebära att länsstyrelse och kommun kommer att behöva bevaka frågan om strandskydd mer ingående i samrådet.

Övrigt

Utöver vad som anges ovan har Ei inga synpunkter på utredningens förslag.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Ulrika Hesslow. Vid den slutliga handläggningen deltog även chefsjuristen Göran Morén, stf generaldirektören och chefsekonomen Therése Hindman Persson, avdelningschefen Daniel Norstedt, juristen Alexandra Gololobova och juristen Ebba Hård af Segerstad samt juristen Jonatan Karlsson, föredragande.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

Ulrika Hesslow

Jonatan Karlsson

Remissvaret publiceras på Ei:s webbplats.